

Carlos Kleiber. Misterium sztuki dyrygenckiej

Carlos Kleiber – ur. 3 lipca 1930 w Berlinie, zm. 13 lipca 2004 w Słowenii. Argentyński dyrygent pochodzenia austriackiego. Jego interpretacje charakteryzuje niezwykła precyzja i dynamika. Także brzmienie orkiestry pod jego batutą stawia go wśród najlepszych. Cenione są jego wykonania V Symfonii c-moll op.67 Beethovena i IV Symfonii e-moll op.98 Brahmsa z Wiedeńską Orkiestrą Filharmoniczną, podobnie jak wykonanie pod jego batutą opery Webera *Der Freischütz* (Wolny strzelec) z orkiestrą drezdeńską. Wielu krytyków ceni operę *La Traviata* Verdiego nagrałą z Bavarian State Opera dla DG i *Tristana i Izoldę* Wagnera zrealizowaną w Dreźnie z orkiestrą Staatskapelle Dresden także dla tej niemieckiej wytwórni. Pozostawił po sobie nieliczne nagrania płytowe w oficjalnych dyskografiach, jednak wiele jego koncertów i przedstawień operowych jest wydawanych przez małe wytwórnie płytowe.

Marek Dyżewski jest absolwentem wrocławskiej Akademii Muzycznej. Studiował również historię sztuki na uniwersytetach we Wrocławiu, w Wiedniu i Katolickim Uniwersytecie Lubelskim. Odbył też staż naukowo-badawczy na uniwersytecie w Brukseli. Już podczas studiów był wybitną postacią studenckiego ruchu kulturalnego. Współtworzył polski ruch „Pro Musica” popularyzujący muzykę klasyczną w środowisku akademickim. W marcu 1968 r. był przewodniczącym strajku studentów Akademii Muzycznej we Wrocławiu.

Jako eseista wypowiada się słowem pisanim, a także w radio i w telewizji. Współpracując z Polskim Radiem tworzył dzieła sztuki radiowej, które za ich nowatorski kształt i wybitne walory artystyczne otrzymały szereg nagród i dwukrotnie reprezentowały polską radiofonię na światowym forum sztuki radiowej Prix Italia. Zarówno na antenie telewizyjnej jak i radiowej komentował największe odbywające się w Polsce międzynarodowe imprezy muzyczne: Międzynarodowy Festiwal Oratoryjno-Kantatowy „Wratistavia Cantans”, Międzynarodowy Konkurs Dyrygencki im. Grzegorza Fitelberga, Międzynarodowy Konkurs Skrzypcowy im. Henryka Wieniawskiego i Międzynarodowy Konkurs Pianistyczny im. Fryderyka Chopina. Obsługę komentatorską Konkursu Chopinowskiego Rada Programowa Polskiego Radia uznała za „wydarzenie antenowe roku”. Jest autorem poetyzowanych przekładów (z łaciny, francuskiego, niemieckiego, hiszpańskiego i włoskiego). Średniowieczny dramat liturgiczny „Ludus Danielis” w jego literackiej adaptacji (w oparciu o łaciński tekst z katedry z Beauvais) grany był przez Teatr Wielki w Warszawie – na scenie tego teatru i na wielu scenach europejskich.

Był twórcą i (przez szesnaście lat) szefem artystycznym Dni Muzyki Starych Mistrzów, międzynarodowego festiwalu odbywającego się we Wrocławiu. Prowadził wykłady we wszystkich polskich uczelniach muzycznych, na kilku uniwersytetach oraz na towarzyszących ważnym wydarzeniom muzycznym seminariach, konferencjach i warsztatach. Gościnnie wykładał też w Bonn, Norymberdze, Hamburgu, Berlinie, Gandawie, Brukseli, Sankt Petersburgu, Nicei, Paryżu, Wiedniu i Waszyngtonie.

W swych wystąpieniach ukazuje zjawiska muzyczne widziane w szerokim kontekście kultury, a więc: w powiązaniu z innymi dziedzinami sztuki, a także z filozofią, estetyką i antropologią. Dziełem jego własnych przemyśleń jest też teoria obejmująca całokształt zagadnień związanych ze sztuką ćwiczenia, a także własna, niezwykle oryginalna filozofia kształcenia artystycznego, która prezentowana w piętnastu audycjach na antenie Programu II Polskiego Radia spotkała się z żywym oddźwiękiem w środowisku muzycznym i pedagogicznym. Kierownik Katedry Filozofii Wychowania

Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego w liście skierowanym do dyrekcji Programu II PR informował, że wszystkie te audycje nagrywa i omawia ze studentami na jego seminarium. gdyż „są one skarbem dla uczonych i uczących się”.

W latach 1990-1994 był rektorem wrocławskiej Akademii Muzycznej. Uczelnia ta zawdzięcza mu wybudowanie nowej, okazałej siedziby, wzmocnienie kadry profesorskiej, powołanie do życia nowych specjalności, wzbogacenie instrumentarium oraz rozwinięcie kontaktów międzynarodowych.

Dwukrotnie przyznano mu Nagrodę Miasta Wrocławia (1987, 1994).

Za wybitne dokonania w dziedzinie kultury otrzymał Nagrodę im. Św. Brata Alberta.